

Kwaliteitsteam RijnlandRoute Europaweg Lammenschansplein

borging van de ruimtelijke kwaliteit van Europaweg, Lammenschansplein en omgeving door onafhankelijke oordeelsvorming

ADVIES #05 ONTWERP EUROPAWEG LAMMENSCHANSPLEIN

INTEGRAAL INRICHTINGSPLAN R.K.

25 februari 2025

Het Integraal Inpassingsplan Ruimtelijke Kwaliteit (IIRK) beschrijft en verbeeldt de architectonische vormgeving en landschappelijke inpassing van het project N206 Europaweg in Leiden. Het IIRK is gebaseerd op het Provinciaal InpassingsPlan (PIP), het Esthetisch Programma van Eisen N206 Europaweg (EPvE) en het Bomen-compensatieplan.

Het Kwaliteitsteam stemt in met de inhoud van het IIRK zoals dat is voorgelegd.

Hieronder volgt een nadere toelichting waarbij wordt ingegaan op enkele afwijkingen van het EPvE en waarbij de aandachtspunten voor de verdere uitwerking worden geadresseerd.

Lange lijnen

Om een aangename leefomgeving te kunnen creëren, ondanks het doorgaande verkeer en de grote 'plak asfalt', verlangt het EPvE dat voertuigkeringen en geluidsweringen onderdeel zijn van het lijnenspel en géén los wegmeubilair (zie ook advies #04). Tijdens het opstellen van het VO bleek dit uitgangspunt vanuit verkeersveiligheid niet overal haalbaar. In de buitenbocht richting Trekvlietbrug blijkt een stalen geleiderails nodig, vooral vanwege de fietsers op het parallelle fietspad. Het Kwaliteitsteam is voor deze plek akkoord gegaan met een uitzondering op de regel.

Daar waar de voertuigkering ook geluidwering is, worden barriers toegepast die zo vormgegeven worden, dat ze onderdeel worden van het lijnenspel. Alle overige plekken waar een voertuigkering nodig of gewenst is, wordt in het plan op opgelost met een 'PortCity-band', een extra hoge, afgeronde opsluitband. Deze band zal ook voor de middenbermen gebruikt worden, wat als voordeel heeft dat de groene middenbermen meer gronddekking krijgen en daardoor ook over de fietsviaducten door kunnen lopen. Overige banden zijn RWS-bandten.

Met deze keuzes wordt recht gedaan aan het principe van de lange lijnen zoals in het EPvE benoemd. Wel zijn er nog zaken die specifiek aandacht behoeven in de nadere uitwerking van de lange lijnen in de definitieve ontwerpen. Zo vragen de overgangen tussen de verschillende typen om een zorgvuldig vormgegeven oplossing, dient de vormgeving en materialisering van de afwatering op een zorgvuldige en passende wijze uitgewerkt te worden en vraagt de geleidelijke overgang van hoge naar lage band en de beëindiging van de lange lijnen nog aandacht.

Lammenschanspark

Kunstwerken, keerwanden en taluds van het Lammenschansplein sluiten op elkaar aan en dienen als één samenhangend geheel ontworpen te worden met aandacht voor de overgangen. Op maaiveld worden de onderdoorgangen ruim opgezet, waarbij de lange, doorgaande lijnen leidend zijn. De onderdoorgangen worden bepaald aan de hand van optimaal zicht en doorzicht en de hoogte-breedte verhoudingen; dus géén 'fietsstunneltjes' maar genereuze onderdoorgangen met zicht en doorzicht.

In het EPvE wordt geëist, dat voet- en fietspaden op gelijke hoogte liggen. (*"3.6.2.12. Het voetpad en fietspad liggen op gelijke hoogte (geen opstaande rand). Samen vormen ze één vlak met onderscheid in kleur en ruwheid."*). Echter is dit in verband met mantelbuizen voor kabels en leidingen niet maakbaar op de bruggen en fietsonderdoorgangen. Het Kwaliteitsteam heeft ingestemd met een afwijking op deze eis.

De provinciaal beheerder (DBI) heeft aangegeven het hoogteverschil tussen fiets- en voetpad langs de hele N206 te willen doorzetten. Het Kwaliteitsteam heeft hiermee ingestemd, omdat voor dit deel dat minder afbreuk doet aan het gewenste beeld. Bovendien zal er langs de N206 altijd ergens een overgang zijn naar een hoogteverschil in voet- en fietspad, omdat dit in de omgeving ook zo is. Voor het middendeel van het Lammenschansplein wil het Kwaliteitsteam het voet- en fietspad op één niveau en in één materiaal als principe handhaven. Het ontbreken van

een band tussen fiets- en voetpad brengt rust en voorkomt dat kleine onregelmatige stukken band ingezet moeten worden vanwege de onregelmatige bochtstralen.

Kadezone

De kadezone wordt in het EPvE beschreven als een plek gericht op verblijf en de beleving van het kanaal en het tegenoverliggende park; *'De kadezone heeft een eigen identiteit en kwaliteit en legt de link tussen stad en landschap. Verkeer wordt gestimuleerd langzaam te rijden.'* (pagina 48). Wat niet voorzien was in het EPvE (maar pas herkenbaar werd door het 3D-model) was het hoogteverschil van ruim 2 meter tussen het fietspad en de kadeweg parallel aan het kanaal. Middels slimme ontwerpingsgrepen is deze ongewenste barrière tussen het Lammeschanspark en de kadezone zo klein mogelijk gemaakt, o.a. door de kadeweg hoger te leggen en door het overgebleven hoogteverschil van ruim een meter op te vangen met tredes. Dat het fysieke contact tussen Lammeschanspark en kade hersteld is, wordt zeer gewaardeerd. Het Kwaliteitsteam ziet in de nadere uitwerking nog wel een mogelijkheid tot optimalisatie in het ontwerp van de kadeweg en omgeving. De kadeweg wordt slechts zeer incidenteel voor autoverkeer gebruikt en kan daarom plaatselijk minder nadrukkelijk als autoweg worden ingericht, met juist meer aandacht voor de verblijfskwaliteit. Aandachtspunten hiertoe zijn een inrichting die voetgangers uitnodigt naar het water te gaan en het vormgeven van verblijfsplekken langs de oever.

Groene kamer

In het IIRK wordt de 'Groene Kamer' geïntroduceerd als transitiezone tussen stad en polder. In dit deel is veel opgaand groen om de omringende natuur en bewoners af te schermen van de hooggelegen N206. Ook worden er meerdere faunapassages gerealiseerd voor verschillende doelsoorten. Dit concept sluit aan op de eisen vanuit de ontheffing Wet Natuurbescherming, het bomencompensatieplan en wensen van omwonenden. Het is daarmee een goede invulling van alle voorwaarden voor dit gebied.

Voor alle watergangen in het gebied geldt de eis, dat deze natuurlijke oevers hebben (eis 3.6.1.3-5). Door onvoorziene omstandigheden moet op één plek daarvan afgeweken worden. Deze situatie is beschreven in advies #05, waarbij om een zo natuurlijk mogelijke oplossing gevraagd wordt.

Blauwe drager

Binnen het gebied zijn twee 'dragende structuren' die elkaar overlappen. De eerste drager wordt gevormd door de hierboven besproken 'lange lijnen'. De tweede is de 'blauwe drager'; de Trekvluit en het Rijn-Schiekanaal met oevers. Opvallend aan het Rijn-Schiekanaal is de sequentie van rieteilanden. Dit sluit aan op eis 3.6.2.3.4, waar om een natuureiland in de luwte gevraagd wordt. Dat de rieteilanden over een grote lengte langs het Lammeschansplein gerealiseerd worden, hangt samen met de voorwaarde vanuit de ontheffing om hier afscherming voor vleermuizen te realiseren. Hiermee wordt voorkomen, dat er een dichte afscherming op de kade zelf moet worden gerealiseerd, wat in tegenspraak met het EPvE zou zijn.

Niet voorzien in het EPvE was de vervanging van de kades. Het EPvE ging uit van behoud van de rechte bakstenen kades. De meeste oevers krijgen in de nieuwe situatie een basalt talud. Aan de noordzijde komt aansluitend op de Lammebrug een verticale kade van basalt. Dit is afgestemd en goedgekeurd door het Kwaliteitsteam.

Polderlandschap

Ruimtelijk uitgangspunt voor de weg door de polder is behoud van het zicht. De bomen worden verspreid en onregelmatig geplant, zodat er geen laanbeeld ontstaat. Ten behoeve van de bewoners van de Vrouwenweg wordt het zicht op de weg verminderd door enkele verspreid aangelegde bosschages en hagen. Dit alles volgens de principes van het EPvE. Enige afwijking zijn de extra, grote bomen in de bocht van de Europaweg, naast het bestaande bosje. Deze bomen zijn een voorwaarde vanuit de ontheffing en ondersteunen de vliegroute van de vleermuizen.

Het Kwaliteitsteam ziet uit naar de verdere constructieve samenwerking in de uitwerking van de plannen. Namens het Kwaliteitsteam RijnlandRoute – Europaweg Lammeschansplein,

Abe Veenstra

**Behoort bij beschikking van
Burgemeester en Wethouders
van Leiden**

Z/25/3825531
DSO 2025041500768

Het Kwaliteitsteam RijnlandRoute Europaweg Lammeschansplein bestaat uit:

Abe Veenstra

voormalig Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit – voorzitter

Peter van den Heuvel

voormalig Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit en Vormgeving Rijkswaterstaat

Maarten Schmitt

voormalig Stadsbouwmeester Leiden